

بررسی فعالیت آنزیمهای متابولیزکننده AFB₁ و واکنش آن با DNA در کبد موش صحرائی (Rat)

محمد سعیدی. M.S.D.

چکیده

هدف: مقایسه تأثیر آفلاتوکسین B₁ (AFB₁) بعنوان یک عامل سرطانزا در فعالیت و توسعه آنزیمهای متابولیزکننده کبدی و میزان اتصال آفلاتوکسین B₁ به DNA در موشهای صحرائی نابالغ با بالغ.
روش بررسی: در این پژوهش فعالیت آنزیمهای گلوکاتایون - S - ترانسفرازسیتوزولی و سیتوکروم P450 میکروزومی همراه با تغییرات آنها در سنین مختلف پس از تولد با استفاده از روش جذب سنجیده شده است. همچنین توانایی کبد موشهای نابالغ برای تبدیل آفلاتوکسین B₁ به فرم فعال اپوکسید و مقدار اتصال AFB₁ [³H] اپوکسید در حضور میکروزومهای کبدی سنین مختلف به DNA بصورت *in vitro* سنجش و اندازه‌گیری شده است.

یافته‌ها: این پژوهش نشان می‌دهد که فعالیت آنزیمهای متابولیزکننده آفلاتوکسین B₁ در سنین قبل از بلوغ کمتر از میزان بالغ بوده و اختلاف معنی‌دار بین آنها مشاهده می‌شود. علاوه بر آن اتصال AFB₁ [³H] به DNA در موشهای نابالغ کمتر از موشهای بالغ است.

نتیجه‌گیری: از یافته‌های این پژوهش می‌توان استدلال کرد که کبد موشهای نابالغ ظرفیت کمتری در متابولیسم عوامل سمی و سرطانزای خارجی مانند آفلاتوکسین B₁ داشته و موجب عدم دفع این مواد و ذخیره آنها در بدن خود می‌شوند که ممکن است در نهایت آنها را بطور دائم در معرض عوامل سرطانزا و آسیبهای کبدی قرار دهد.

واژه‌های کلیدی: آفلاتوکسین B₁، سیتوکروم P-450، گلوکاتایون - S - ترانسفراز پروتئینهای میکروزومی و سیتوزولی، اسپکتروفتومتری، AFB₁ [³H]

مقدمه

اسپرگیلیوس (*Aspergillus's flavus*) رشد یافته بر روی مواد غذایی و دانه‌های روغنی، تولید می‌شود بعنوان سم کبدی ارتباط زیادی با وقوع سرطان کبدی دارد. (۳) سیتوکرومها P-450 کبد بصورت ایزوزومهای IA، 2B، 3A بعنوان کاتالیست متابولیسم اکسیداتیو AFB₁ محسوب می‌شوند. (۴) تشکیل متابولیت AFB₁ (۸ و ۹ اپوکسید AFB₁) و سپس ایجاد پیوند با DNA

آنزیمهای متابولیزکننده داروها در کبد عامل مهمی در تبدیل مواد خارجی، سموم سرطانزاهای هورمونهای استروئیدی اندوژنوس، ویتامینها و اسیدهای چرب محسوب می‌شوند. (۱،۲) کاهش فعالیت این آنزیمها موجب هپاتیت یا سیروز کبدی و نهایتاً گسترش سرطان کبدی می‌شود. آفلاتوکسین B₁(AFB₁) که بوسیله قارچ

فنوباریتال، دی تیونات سدیم، ۱ - کلرو ۲ و ۴ دی نیترو بنزن (CDNB)، نیکوتین آمید دی نوکلئوتید فسفات (NADPH) ۲ و ۵ - دی فنیل اکزازول (PPO) و ۱ و ۴ - بیس - ۲ - (۵ - فنیل اکزازول) (POPOP) که کلاً از شرکت MERCK آلمان خریداری شده است.

حیوانات . در کلیه آزمایشها از موش صحرایی سفید (Rat) از نژاد ویستار استفاده شده که از آزمایشگاه حیوانات مؤسسه رازی حصارک خریداری شده و در شرایط عادی نگهداری شده‌اند. حیوانات نابالغ کمتر از ۲ ماه سن داشته و دقیقاً سن تولد آنها کنترل شده است. حیوانات بالغ جوان بوده و سن آنها بین ۳ تا ۶ ماه بوده است.

استخراج پروتئینهای میکروزومی و سیتوزولی .

میکروزوم و سیتوزول مطابق روش Lesca استخراج و تهیه گردید. (۱۳) به این منظور کبد چند موش بطور همزمان از اجزاء بدن جدا شده و پس از خرد شدن در بافر فسفات-سوکروز به مدت نیم ساعت با سرعت ۱۰۰۰۰ g و دمای ۴ درجه سانتیگراد سانتریفوژ شده و اجزاء سنگین سلولی از PMS (Post Mitochondrial Supernatant) جدا گردید.

PMS را در محیط کاملاً سرد به مدت یکساعت در التراسانتریفوژ با سرعت ۱۰۵۰۰۰g و دمای ۴ درجه سانتیگراد سانتریفوژ شده محلول فوقانی (حاوی سیتوزول) از محلول تحتانی (حاوی میکروزوم) جدا می‌شود. به منظور استخراج کاملتر میکروزوم آن را در محلول KCL حل کرده مجدداً به مدت یکساعت در ۱۰۵۰۰۰g و دمای ۴ درجه سانتیفوژ گردید.

اندازه‌گیری پروتئین تام فراکسیون میکروزومی و

سیتوزولی . با استفاده از روش Lowry و Omura مقدار پروتئین تام مورد اندازه‌گیری قرار گرفت. (۱۵،۱۴) نتایج این اندازه‌گیری در جدول ۱ ذکر شده است.

اندازه‌گیری فعالیت آنزیم سیتوکروم P-450 میکروزومی .

با استفاده از روش Omura فعالیت آنزیم اندازه‌گیری شد. (۱۵) به این منظور محلول حاوی میکروزوم پس از انحلال در بافر فسفات و افزودن سدیم دی تیونات توسط گاز CO کاهش داده شده و با اسپکتروفتومتری در ناحیه طول موج ۴۰۰-۵۰۰ nm همراه با

مراحل بسیار خطرناکی از سرطان کبدی است. (۵) این متابولیت در فاز II متابولیسم به AFB1 ترانس - ۸ و ۹ دی ال تبدیل شده و توسط آنزیم گلوکوتایون - S - ترانسفراز (G-S-T) کنژوگه شده و حلالیت آن افزایش یافته، توسط ادرار و صفرا دفع می‌گردد. (۶، ۷)

در پژوهشهای مختلف تأثیر عوامل متعدد در متابولیسم AFB1 مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته است از جمله این عوامل می‌توان به تأثیر جنسیت (۸)، رژیم غذایی (۹) و مصرف دارو (۱۰) نام برد که در پژوهشها، گزارش شده است. در تحقیقات بعمل آمده، فعالیت آنزیم سیتوکروم P-450 در متابولیزه کردن داروهای سمی و زئوبیوتیکها از جمله AFB1 در سنین جوانی و پیری مورد مقایسه قرار گرفته و نشان داده شده است که فعالیت آنزیم در سن پیری تا ۴۵٪ کاهش می‌یابد. (۱۱)

همچنین در پژوهشهای متعدد القاء کننده‌ها در فعالیت مسیر اکسیداتیو و کنژوگاسیون مواد سمی در سنین جنینی و نوزادی در پستانداران مختلف مورد اندازه‌گیری و مقایسه قرار گرفته است. این پژوهشها نشان می‌دهند که فعالیت آنزیم فعال کننده (سیتوکروم P450) در اوایل حاملگی بسیار ناچیز بوده (تا ۳٪ میزان بالغ) و به تدریج افزایش یافته بطوریکه در دوران نوزادی فعالیت آن حدود ۴۰٪ بالغ می‌شود. (۱۲)

در این تحقیق فعالیت آنزیمهای مسیر فعال کننده (سیتوکروم P-450) و مهارکننده (GST) برای اولین بار در سنین مختلف موشها از نوزادی تا قبل از بلوغ مورد مقایسه قرار گرفته و چگونگی توسعه آنزیمها طی این دوران نشان داده شده است. همچنین میزان اتصال AFB1 به DNA نیز در این سنین اندازه‌گیری شده است، تا با بررسی نتایج بدست آمده، بتوان آسیب‌پذیری پستانداران را نسبت به AFB1 در سنین قبل از بلوغ پیش‌بینی کرد.

روش بررسی

مواد . $[^3\text{H}]AFB_1$ (راديو اکتیو) خریداری شده از شرکت American Radio Labeled. Chemical Co. آلبومین سرم گاوی (BSA) - DNA تیموس گوساله (Calf thymus DNA)،

جدول ۱. مقدار پروتئین‌های تام فراکسیون میکروزومی و سیتوزولی

میکروزوم		سیتوزول		سن موشها
mg/ml	mg/g tissue	mg/ml	mg/g tissue	
۱۴/۹ ± ۰/۲	۱۲/۴ ± ۰/۶۵	۱۴/۱ ± ۱/۱	۲۳/۸ ± ۰/۸	۸
۱۲/۷ ± ۰/۵	۱۲/۸ ± ۰/۷	-	-	۱۵
۱۴/۷ ± ۱/۲	۱۳/۱ ± ۹/۵	۱۴/۳ ± ۱	۲۴/۲ ± ۱/۲	۲۵
۱۵/۱ ± ۰/۶	۱۳/۲ ± ۰/۵	۱۴/۳ ± ۰/۹	۲۴/۴ ± ۱/۲	۳۳
۱۵/۵ ± ۰/۷۵	۱۳/۴ ± ۰/۴۵	-	-	۴۲
۱۵/۶ ± ۰/۷	۱۴/۳ ± ۰/۵۲	۱۵/۸ ± ۰/۸	۲۶ ± ۱/۲	بالغ

در هر سن از ۳ تا ۱۲ موش استفاده شده است. در موارد خط تیره اندازه گیری نشده است. هر آزمایش ۲ بار انجام شده و میانگین اعداد نوشته شده است. مقادیر داده شده ± میانگین انحراف استاندارد (S.E.M) می‌باشد.

جدول ۲. فعالیت آنزیم سیتوکروم P450 میکروزومی

فعالیت آنزیم		سن موشها
n mol/mg protein	n mol/g tissue	
۰/۲۷۸ ± ۰/۰۰۷*	۳/۴۴ ± ۰/۱۶*	۸
۰/۳۰۷ ± ۰/۰۱۷*	۳/۹۲ ± ۰/۳۱*	۱۵
۰/۳۹۱ ± ۰/۰۲۱*	۵/۱۲ ± ۰/۱۸*	۲۵
۰/۴۱۹ ± ۰/۰۱۲*	۵/۳۵ ± ۰/۲۱*	۳۳
۰/۴۳۶ ± ۰/۰۱۵*	۵/۸۴ ± ۰/۲۸*	۴۲
۰/۵۸۵ ± ۰/۰۴*	۸/۳۵ ± ۰/۳۲*	بالغ

در هر سن بطور میانگین از ۳ تا ۶ حیوان استفاده شده است. آزمایشها ۲ بار تکرار شده و میانگین اعداد بدست آمده در جدول نوشته شده است. مقادیر داده شده ± میانگین انحراف استاندارد (S.E.M) از فراکسیون میکروزومی کبد می‌باشد. * اختلاف معنی‌دار (Significant) بین نمونه‌ها (موشهای نابالغ) با نمونه کنترل (موشهای بالغ) دیده می‌شود. P < 0.05

در موشهای نابالغ و بالغ نزدیک هم بوده و اختلاف معنی‌دار مشاهده نمی‌شود. در جدول ۲ فعالیت آنزیم سیتوکروم P-450 بر حسب n mol در هر میلی‌گرم پروتئین و n mol در هر گرم بافت کبد نشان داده شده است. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که در موشهای ۸ روز سن فعالیت این آنزیم حدود ۴۷٪ بالغ بوده و با افزایش سن این نسبت بیشتر می‌شود، بطوریکه در موشهای بالغ سن ۱۵ روز قبل از بلوغ (فعالیت آنزیم ۰/۴۳۶ ± ۰/۰۱۵ بوده که حدود ۷۴٪ موش بالغ است. این نتایج گویای آن است که اولاً اختلاف معنی‌دار (Significant) بین موشهای نابالغ با بالغ در

نمونه شاهد (کاهش نیافته) اندازه‌گیری شد. این آنزیم با کاهش CO در ناحیه ۴۵۰ nm جذب ماکزیمم دارد. نتایج این اندازه‌گیری در جدول ۲ می‌باشد.

اندازه‌گیری فعالیت آنزیم گلوکوتایون-S- ترانسفراز .

برای سنجش فعالیت این آنزیم از روش Ellaman استفاده شد. (۱۶) در این روش پس از استخراج سیتوزول و انحلال آن در بافر فسفات ۱۰۰ میلی مولار با (pH = ۶/۵) آن را با CDNB یک میلی مولار مخلوط نموده و توسط اسپکتروفوتومتر در طول موج ۳۴۰ nm اندازه‌گیری شد که نتایج آن در جدول ۳ می‌باشد.

اندازه‌گیری اتصال AFB1 نشان دار (رادیواکتیو) به

DNA . سیستم انکوباسیون مطابق روش لوتلیکر (Lotliker) تشکیل گردید، (۱۷) سپس DNA با روش توصیف شده توسط Irving و Daoud جدا شد. (۱۸)

DNA جدا شده ۳ بار در ۹۰۰۰ g سانتریفوژ شده و دوبار با اتانول سرد شستشو داده و در یک میلی لیتر از بافر ۱ میلی مول (با فر تریس در PH=7.4) و EDTA یک میلی مول حل شده به ۳ ویال تقسیم گردید. یک ویال برای اندازه‌گیری مقدار DNA با روش اسپکتروفوتومتری و با نمونه‌های استاندارد حاوی ۱۰ و ۲۰ و ۳۰ و ۴۰ میکروگرم DNA تیموس گوساله در طول موج ۶۰۰ nm مورد استفاده قرار گرفت و دو ویال دیگر پس از نگهداری در محیط تاریک به مدت یک شبانه‌روز در حضور $[^3H]$ AFB₁ بوسیله شمارنده تابش‌های رادیواکتیو (مدل LS-2800 ، Beckman) میزان (disintegration Per minute) اندازه‌گیری شد. (جدول ۴)

یافته‌ها

نتایج حاصل مربوط به نمونه‌های کبد موشهایی می‌باشد که آنها تحت شرایط عادی نگهداری شده و از رژیم غذایی استاندارد برخوردار بوده‌اند می‌باشد بطوریکه شرایط نگهداری و تغذیه برای کلیه موشها (بالغ و نابالغ) یکسان بوده است.

در جدول ۱ مقدار پروتئین تام میکروزومی و سیتوزولی بر حسب میلی‌گرم در هر گرم بافت کبد در موشهای بالغ و نابالغ نشان داده شده است. همانگونه که نتایج حاصل نشان می‌دهد مقدار پروتئین

جدول ۳. فعالیت آنزیم گلوکوتایون S - ترانسفراز

درصد	فعالیت آنزیم		سن
	n mol/mg Protein	n mol/mg tissue	
۵۵	۶۳۰ ± ۲۲*	۱۴۹۹۴ ± ۵۴۰*	۷
۷۹	۹۱۴ ± ۲۴/۵*	۳۳۳۰۱ ± ۶۰۴*	۲۸
۸۵	۹۸ ± ۳۷	۳۴۳۵۵ ± ۷۸۱	۴۰
۱۰۰	۱۱۴۴ ± ۵۳	۳۹۷۴۴ ± ۹۱۰	بالغ

برای هر سن از ۳ تا ۸ حیوان استفاده شده است. آزمایشها ۲ بار تکرار شده و میانگین بدست آمده نوشته شده است. مقادیر داده شده $\pm$ میانگین انحراف استاندارد (S.E.M) از فراکسیون سیتوزولی کبد می باشد. * اختلاف معنی دار (Significant) بین نمونه‌ها (موشهای نابالغ) با نمونه کنترل (موشهای بالغ) دیده می شود. $P < 0.05$

جدول ۴. مقدار اتصال AFB1 نشان دار به DNA

سن موشها	فعالیت CY-P450 n mol/mg Protein	AFB1*-DNA Pmol/mg DNA
۸	۰/۲۷۸ ± ۰/۰۰۷*	۱۱۲ ± ۳/۲۸
۱۵	۰/۳۰۷ ± ۰/۰۰۱۷*	۱۱۶ ± ۲/۴
۲۵	۰/۳۹۱ ± ۰/۰۲۱*	۱۳۹/۵ ± ۲/۱
۳۳	۰/۴۱۹ ± ۰/۰۱۲*	۱۵۱ ± ۲/۱
۴۲	۰/۴۳۶ ± ۰/۰۱۵*	۱۷۱ ± ۱/۴۹

برای هر سن از ۴ موش بطور میانگین استفاده شده است. آزمایشها ۲ بار تکرار شده و میانگین بدست آمده نوشته شده است. نتایج بر حسب میانگین $\pm$ میانگین انحراف استاندارد (S.E. M) می باشد. * اختلاف معنی دار (Significant) با کنترل (بالغ) دیده می شود. $P < 0.05$

در فعالیت این آنزیم وجود دارد ($P < 0.05$). ثانیاً با افزایش سن فعالیت آنزیم نیز توسعه یافته و زیاد می شود. فعالیت آنزیم گلوکوتایون S- ترانسفراز در جدول ۳ مقایسه شده است. برای مقایسه از ۳ سن قبل از بلوغ یعنی سنین ۷ و ۲۸ و ۴۰ روزه استفاده شده است. همچنان که این جدول نشان می دهد فعالیت این آنزیم در سن ۷ روزه 630 ± 22 n mol در هر میلی گرم پروتئین (که ۵۵٪ میزان بالغ است) و 14994 ± 540 nmol در هر گرم بافت کبد است (حدود ۳۸٪ میزان بالغ است) که اختلاف کاملاً معنی داری با سن بالغ وجود دارد

($P < 0.05$) و در سن ۲۸ روزه فعالیت آنزیم نسبت به میلی گرم پروتئین به ۸۰٪ بالغ و نسبت به گرم بافت کبد نیز به حدود ۸۰٪ بالغ رسیده است. جدول ۴ نتایج بدست آمده از اتصال AFB₁ به DNA (Calf Thymus DNA) را نشان می دهد.

نتایج حاصل از اندازه گیری میزان اتصال AFB₁ [³H] و AFB₁* به DNA در موشهای جوان (نابالغ) اختلاف معنی دار با موش بالغ دارد بطوریکه در موش ۸ روزه مقدار اتصال AFB₁* بر حسب پیکومول در هر میلی گرم DNA حدود ۶۱٪ بالغ می باشد و با افزایش سن این میزان افزوده شده و در موشهای ۴۲ روزه به ۹۳٪ می رسد. این نتایج نشان می دهد که به دلیل پائین بودن فعالیت آنزیمهای مسیر اکسیداتیو، AFB₁ رادیواکتیو، متابولیزه نشده و به فرمهای فعال خود تبدیل نشده است.

بحث

مواد دارویی در کبد از طریق سیستم متابولیزکننده سیتوکروم P450 میکروزومی، متابولیزه شده و جذب یا دفع می شوند. گزارشات متعددی در زمینه متابولیزه شدن داروها و فعالیت سیستم آنزیمی مونواکسیژناز وجود دارد. در پژوهشهای مختلف عواملی مانند گونه حیوانات، جنسیت، بافتهای هدف مواد دارویی و مواد سمی در فعالیت آنزیمهای متابولیزکننده به صورت *In vivo* و *In vitro* مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته است. (۸ - ۱۰)

یکی از عواملی که مورد توجه پژوهشگران بوده است بررسی فعالیت این آنزیمها با سن حیوانات بوده است، از جمله یک ارتباط معکوس بین افزایش سن در سنین بعد از بلوغ و کارکرد سیستم متابولیزکننده داروها، گزارش شده است (۲۰)، همچنین ارتباط سن با فعالیت آنزیم سیتوکروم P-450 در جنسهای مذکر و مؤنث نیز مورد توجه قرار گرفته است. (۸)

Jayraj و همکارانش (۱۹۸۵) گزارش کرده اند که متابولیسم اتصال کووالانسی و موتاسیون زایی آفلاتوکسین B₁ در کبد موشها در سنین پیری و جوانی متفاوت می باشد و در موشهای پیر بین ۳۰ تا ۵۰ درصد در مسیر فعال شدن (فاز اکتیواسیون) کاهش ایجاد می شود. (۱۱) فعالیت آنزیمها در حالت جنینی و نوزادی نیز مورد سنجش و ارزیابی قرار گرفته است و مطابق پژوهشهای انجام

- physiol. Sci 1997; 28: 178-180.
3. Wogan GN. Aflatoxins as risk factors for hepatocellular carcinoma in humans. *Cancer Res* 1992; 5 : 2114 –18 (7 SUPPL).
  4. Pong RS. Wogan GN. Toxicity and biochemical and fine structure effects of synthetic aflatoxins M, and B, in rat liver. *J Natl cancer Inst* 1971; 47: 585-592.
  5. Gallagher Ep, wienkers LC, stapleton PL, Kunze KL, Eaton DL. Role of human microsomal and human complementary DNA-expressed- cytochrome p450 1A2 and p450 3A4 in the bioactivation of aflatoxin B₁. *cancer Res* 1994; 54: 101-118.
  6. Johnson WW, Ueng YF, Widerstern M, Mannervik conjugation of highly reactive oflatoxin B1 exo-8.9-epoxide catalyzed by rat and human glutathione transferases: estimation of kintic parameters. *Biochemistry* 1997; 18: 3056-60.
  7. Larsson P, Buskl, Tjalve H, Hepatic and extrahepatic bioactivation and GSH conjugation of AFB₁ in sheep carcinogenesis 1994; 15(5): 947-955.
  8. Jayraj J.A. Diller T. the influence of age on activation metabolism of AFB₁ by liver from male and female. *Fed proc* 1981; 40: 1577-81.
  9. Masatomo K. Kiyoko L. Prathima G.K. Prabhakar D. effect of diet on oflatoxin B1-DNA binding and aflatoxin B1-induced glutathione S-transferase placental form positive hepatic foci in the rat experimental and molecular medicine 2004; 36(4): 351-357.
  10. LU Hong. LI. Yan, Effect of bicyclol on alfatoxin B₁ metabolism and hepatotoxicity in rats. *Acta pharmacol* 2002; 10: 942-945.

یافته آنزیم‌های مونواکسیژناز کبدی در جنین در دوره‌های دوم و سوم حاملگی بسیار ناچیز بوده و حدود ۱ تا ۳٪ میزان بالغ می‌باشد. (۲۰) در برخی از حیوانات آزمایشگاهی فعالیت آنزیم چند روز پس از تولد به حد بلوغ می‌رسد و در بعضی از حیوانات حتی تا ماهها پس از تولد توسعه می‌یابد. (۲۱)

نتیجه‌گیری: به هرحال در این پژوهش سنین مختلف قبل از بلوغ (۵ دوره سنی) در موشهای صحرایی (Rats) مورد توجه قرار گرفته و روند افزایش یا کاهش فعالیت آنزیمهای متابولیزکننده فاز I و فاز II سنجیده شده است. با توجه به پائین بودن فعالیت آنزیم فعال کننده در سنین قبل از بلوغ مخصوصاً قبل از ۱۵ روز (که کمتر از ۶۰٪ حد بالغ است) می‌توان نتیجه گرفت که در دوران نوزادی مسیر اکسیداتیو یا فعال شدن زنبیوتیکها بطور کامل انجام نمی‌گیرد و اگر نوزاد در معرض اینگونه مواد قرار گیرد نمی‌تواند آنها را کاملاً متابولیزه نماید و در نتیجه مواد سرطان‌زای نامحلول مانند AFB₁ از دو طریق می‌تواند آسیبهای سلولی و سرطان را موجب شود. اول به دلیل ذخیره شدن آن در کبد و متابولیزه شدن دائمی آن در کبد موجب می‌شود که همواره با تولید متابولیت‌های فعال احتمال اتصال آنها را با DNA از نظر زمانی افزایش داده یعنی DNA سلول بطور دائم در معرض اتصال متابولیت‌های فعال قرار می‌گیرد. دوم اینکه به دلیل ذخیره شدن مواد سمی در کبد در سنین بلوغ با توسعه آنزیمهای فعال کننده در یک زمان مقدار قابل توجه از موادسمی متابولیزه شده و از این جهت هم ممکن است باعث بروز آسیبهای سلولی شود. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت، قرار گرفتن نوزادان قبل از بلوغ در معرض مواد سرطان‌زا به مراتب امکان آسیب‌پذیری بیشتری را نسبت به سن بلوغ خواهند داشت.

References

1. Gonzalez Fj, Gelboin HV. Role of human cytochromes P-450 in the metabolic activation of chemical carcinogens and toxins. *Drug Metab Rev* 1997; 26: 165-183.
2. LUH, Li Y. Cytochrome P450 and cancer. *Prog*

11. Jayraj, Hardwich, Thomas.W. Diller T. and Arlan G. Metabolism, Covalent binding and mutagenicity of aflatoxin B1 by liver extracts from rats various ages JNC1 1982; 74(1): 95-103.
12. Larson P. Tjalve H. Extra hepatic bioactivities of AflatoxinB1 in fetal, infant and adult rats. Chem Biol Interact. 1995; 94 (1): 1-19.
13. Lesca P, Lecointe P, Paoletti, Mansuy D, Induction des monooxygenases hepatices I' ellipticine chez le rat: formation de cytochrome P448. Activite hydroxylante CR Acad Sci 1976; 282: 1427-60.
14. Lowry Oh, Rosebrough NG. Farr AI, Randell RJ. Protein measurement with the folin phenol reagent. J Biol Chem 1951; 193: 265-275.
15. Omura t, Sato SR, The carbon monoxide-binding pigment of liver microsomes. II. Solubilization, purification, and properties J Biol Chem 1964; 239: 2379-85.
16. Ellaman GL, Tissue Sulphydryl groups. Arch Biochem Biophys 1959; 82: 70-77.
17. Lotliker PD, Raj HG, bohms LS, HOLL, Jhee, EC, Tsujik, Gopalan a mechanism of inhibition of aflatoxinB₁ DNA binding in the liver by Phenobarbital pretreatment of rats. Cancer Res 1989; 49: 951-957.
18. Daoud AH, Irving CC. Methylation of DNA in rat liver and intesting by dimethylnitrosamine and N-methylnitrosourea. Chem. Biol interact 1997; 167: 165-143.
19. Bar Rd M. Massi, H. Samis, H. Microsomal mixed function oxidase activity of the hepatic microsomal enzymes system in rats of different ages. EXP Gerontol 1975; 10: 89-94.
20. Shoaf, S.E. The development of hepatic drug metabolizing enzyme activity in the neonatal calf and its effect on drug disposition. Drug metabolism and Disposition 1987; 15: 676-681.
21. Wong, Z. A. and Hsieh, D.P. The comparative metabolism and toxino kinetics of AFB1 in the monkey, rat and mouse. Toxicol APP1 pharmacol 1980; 55:115-119.